

INFORMATIENOTA VOOR DE RAAD

Nummer: 24.196

Portefeuillehouder: S. Kruis
Portefeuille: Welzijn
Programma:
Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Datum: 21 mei 2024

Onderwerp: Ontwikkelingen Inclusieagenda Lelystad

DE RAAD NEEMT KENNIS VAN:

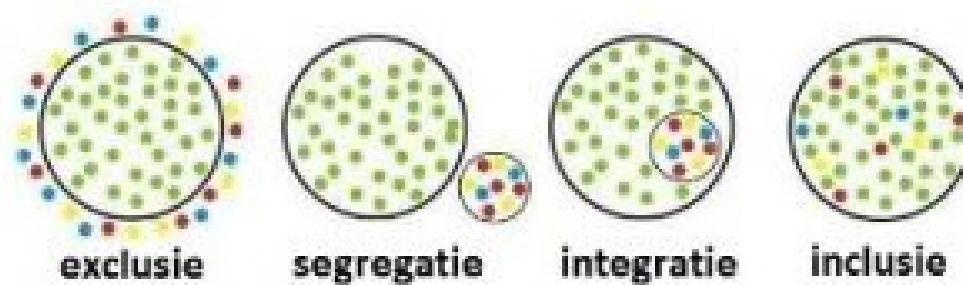
1. De ontwikkelingen rondom de Lelystadse Inclusieagenda
2. De behaalde succes rondom de Lelystadse Inclusieagenda
3. De plannen en ambities rondom de Lelystadse Inclusieagenda

INLEIDING

Als Gemeente Lelystad hebben wij de ambitie om een fijne stad te creëren voor alle Lelystedelingen. Dit betekent dat alle inwoners, ongeacht eventuele fysieke of mentale beperkingen, zich thuis en welkom moeten kunnen voelen in de stad. We moeten onze straten en gebouwen zo inrichten dat iedereen mee kan doen. Op die manier laten we al onze inwoners weten dat we hen als volwaardig en gelijkwaardig zien. Daarnaast heeft Nederland in 2016 het VN-verdrag over de rechten van personen met een beperking ondertekend. Dit betekent dat elke gemeente verplicht is om een lokaal inclusiebeleid te ontwikkelen en uit te voeren.

Gemeente Lelystad neemt deze taak serieus en heeft daarom samen met het GOL de lokale inclusieagenda 2022-2025 opgesteld. Hierin is een mooie verdeling gemaakt in de opgaven die er voor Lelystad liggen op gebied van inclusie. Van fysieke toegankelijkheid tot digitale inclusie en inclusief sporten, het komt allemaal aan bod. Een deel van de actiepunten hieruit hebben we als gemeente, in samenwerking met GOL, al uitgevoerd en daarmee hebben we onze stad inclusiever en toegankelijker gemaakt.

Inclusie is een vrij brede term. Mensen kunnen om diverse redenen worden buitengesloten van volledige deelname aan de samenleving. Dit kan te maken hebben met een beperking, hun leeftijd, etnische achtergrond, seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Daarnaast kunnen armoede en laaggeletterdheid ook tot uitsluiting leiden. Inclusie houdt in dat we onze samenleving zo inrichten dat iedereen mee kan doen (zie afbeelding hieronder). Op dit moment beslaat de inclusie agenda nog voornamelijk de toegankelijkheid zodat mensen met een beperking zonder problemen volledig mee kunnen doen aan de samenleving. Er wordt onderzocht in hoeverre de andere aspecten van inclusie zoals bijvoorbeeld anti-discriminatie, inclusieve arbeidsmarkt of oudere discriminatie opgenomen kunnen worden in de nieuwe inclusie agenda.

Uiteindelijk willen we als gemeente naar een situatie waar het nadenken over inclusie tijdens de ontwikkeling van beleid of het ontwerpen van gebouwen en gebieden net zo vanzelfsprekend is als de aandacht voor wettelijke verplichtingen. We streven naar een stad waarin inclusiebeleid zo vanzelfsprekend is dat het vrijwel overbodig is.

Daarnaast beantwoorden we doormiddel van deze informatienota de motie “Inclusie Agenda” d. d. 14 november 2023, ingediend door PVDA, Groenlinks en Jong Lelystad.

KERNBOODSCHAP

We nemen als gemeente onze verantwoordelijkheid voor het creëren van een inclusieve en toegankelijke stad serieus. Dit is terug te zien in de behaalde resultaten op dit gebied.

Inclusief stemmen

Zo is het de afgelopen paar verkiezingen voor iedereen mogelijk geweest om te stemmen, ook zonder begeleiding. Zo blijft het stemgeheim gegarandeerd. Door middel van bijvoorbeeld een stemmal, grote stemformulieren en een prikkelarme stemlocatie konden Lelystedelingen met een visuele beperking of niet-aangeboren hersenletsel (NAH) ook volledig zelfstandig stemmen.

Inclusief sporten

Verder heeft de gemeente zich ingezet om het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur uit te breiden zodat ook volwassenen en kinderen met een beperking en gelimiteerde financiële middelen toegang kunnen krijgen tot deze fondsen. Op die manier is een gezonde levensstijl en het plezier van het sporten weer voor meer mensen toegankelijk.

Toegankelijke servicebalie

Bij een recent bezoek door een ‘*mysterie guest*’ aan onze servicebalie bleek dat de medewerkers deze test met glans hebben doorstaan. Ze weten goed hoe iemand met een beperking het beste geholpen dient te worden. Dit resulteerde zelfs in een positieve vermelding in dit NU.nl artikel; [Hoop in de strijd tegen discriminatie: 'Vertrouw op de kennis van anderen' | Binnenland | NU.nl](#).

Vernieuwing stationsgebied

Ook in de vernieuwing van het stationsgebied houdt de gemeente rekening met alle inwoners van Lelystad. Op dit moment is het gebied nog niet optimaal toegankelijk voor mensen met een beperking door bijvoorbeeld vreemd geplaatst straatmeubilair, een tekort aan licht- en geluidsignalen bij oversteekplaatsen en een erg drukke verkeerssituatie. Tijdens het ontwerpen van het nieuwe stationsgebied is contact gelegd met de ervaringsdeskundigen van GOL zodat het nieuwe stationsgebied prettiger en veiliger is voor iedereen.

Ervaringswandelingen

Op 30 januari heeft de eerste ‘ervaringswandeling’ plaatsgevonden in het Stadshart. Samen met ervaringsdeskundigen van GOL hebben beleidsadviseurs, vertegenwoordigers van de projectgroep Stadshart en twee raadsleden met behulp van geblindeerde brillen en een taststok de ervaring van

een slechtzijnde in de binnenstad nagebootst. Door deze ervaringswandeling is het bewustzijn bij de deelnemers en binnen de organisatie vergroot. Deze ervaringswandelingen zullen nu vaker plaatsvinden.

Bewustwording

Belangrijk in al deze successen is het bewustzijn binnen de gemeente dat aandacht voor inwoners met een beperking niet iets is dat je achteraf er nog even aan toevoegt. We willen naar een situatie in het stadhuis waarbij het vanzelfsprekend is om bij de aanvang van een nieuwe subsidie, gebiedsontwikkeling of aanbesteding al na te denken over de toegankelijkheid en inclusie hiervan. Ook het betrekken van ervaringsdeskundigen en hun expertise in deze project zou een vanzelfsprekendheid moeten zijn. Dit is niet alleen goed om te doen, het levert de gemeente ook financieel veel op omdat er niet achteraf nog allemaal kunstgrepen en aanpassingen uitgevoerd hoeven te worden om de toegankelijkheid en inclusie alsnog te waarborgen.

Om ons hierin te ondersteunen hebben we de hulp van de [Koninklijke Visio](#) ingeschakeld. Dit expertisecentrum helpt gemeenten om van een inclusieagenda naar de uitvoering hiervan te komen. Op 30 januari hebben wij de eerste van drie bijeenkomsten gehad hierover bij ons op het stadhuis. Hier waren naast afgevaardigde van Visio en GOL ook afgevaardigden uit het fysieke en sociale domein bij aanwezig. Tijdens de presentatie en discussie geleid door Visio was er veel enthousiasme binnen deze Kerngroep te merken.

Coördinatie

Het eigenaarschap van de uitvoering van de inclusieagenda ligt zowel bij de gemeente als bij de partners in de stad zoals het GOL en Bureau Gelijke Behandeling Flevoland. Samen zijn we verantwoordelijk voor de implementatie van de mooie ambities uit de agenda. Waar de gemeente meer verantwoordelijkheid in naar zich naar toe trekt is de coördinerende rol binnen dit geheel. De afstemming tussen de verschillende partners in de stad, en de verschillende domeinen binnen de gemeente, zal op die manier soepeler verlopen. Naast deze coördinerende rol neemt de gemeente zowel naar binnen als naar buiten een stimulerende houding aan rondom de thema's toegankelijkheid en inclusie.

Daarnaast zijn we als gemeente in continu gesprek met de belangenorganisatie GOL en haar ervaringsdeskundigen doormiddel van een vast overleg elke 6 weken. Hierin bespreken we onder andere hun rol in de ontwikkeling naar een nog inclusievere gemeente en hoe we het GOL het beste in hun kracht kunnen zetten. Door deze banden kort te houden kan de gemeente haar coördinerende rol goed uitvoeren en is de kennis van de ervaringsdeskundigen altijd binnen handbereik.

VERVOLG

Het verzoek van de raad om de inclusieagenda voor Q1 2024 te actualiseren komt op dit moment helaas nog te vroeg. Als organisatie nemen we het opstellen van de nieuwe inclusieagenda serieus en gebruiken we deze kans om deze het volledige spectrum van inclusiviteit te laten beslaan. De huidige agenda richt zich voornamelijk op toegankelijkheid van de stad en is daarmee al ontzettend waardevol. We pakken als gemeente de kans die het herschrijven van de inclusieagenda biedt aan om ook andere vormen van inclusie hierin op te nemen. Samen met belangenorganisaties en ervaringsdeskundigen zullen we de huidige inclusieagenda onder del loop nemen. We gaan samen de huidige inclusieagenda kritisch bekijken, herschrijven en onderzoeken welke opgaven voltooid zijn, welke lopend blijven en of de inclusieagenda nog compleet is.

De aftrap hiervan zal plaatsvinden tijdens een raadsessie waarin we met de aanwezige raadsleden en vertegenwoordigers van het GOL, het Bureau Gelijke Behandeling Flevoland en Visio willen onderzoeken welke onderwerpen en ambities als fundament moeten bieden voor deze nieuwe inclusie agenda.

Duidelijk is nu wel dat er een aanjagersrol ingebed moet worden binnen de organisatie. Iemand die als taak heeft dat we hier met z'n allen mee bezig blijven en focus op houden. Iemand die kaders stelt en de Inclusie agenda actualiseert. Deze persoon zal ook verantwoordelijk zijn voor de coördinatie rondom de inclusieagenda. Zeker nadat het traject met Visio is afgerond is de noodzaak voor zo'n rol groot. Bij aanvang zal hier vooralsnog zo'n 8 uur per week voor staan, en naar mate het meer en meer in de organisatie is geland kan dit wellicht afgebouwd worden. Deze 8 uur verwachten we binnen de bestaande capaciteit van het Beleidsteam Sociaal Domein te kunnen onderbrengen en vereist dus geen extra middelen.

Daarnaast is de inschatting op dit moment dat we met de huidige middelen voldoende uitvoering kunnen geven aan de inclusieagenda.

Kort samengevat betekent dit het volgende;

- In het traject met Visio gaan we op zoek naar de concrete opgaven en doelen die wij als Gemeente Lelystad de aankomende tijd willen oppakken op het gebied van inclusie en toegankelijkheid. Dit traject zal in juni van dit jaar afgerond zijn.
- De eerste les uit dit traject is dat er op het gebied van bewustwording rondom dit thema nog veel te winnen valt en daar zijn we al mee aan de slag gegaan.
- De aanjaagrol die noodzakelijk is om dit proces ingebed te krijgen in de gemeente wordt vanuit de bestaande middelen van het Beleidsteam Sociaal Domein ingericht. Er zijn geen extra middelen hiervoor nodig.
- Er zijn geen extra middelen nodig om uitvoering te geven aan de inclusieagenda.
- De Inclusie agenda zal samen met de ervaringsdeskundige vernieuwd worden. Hier starten we dit jaar al mee tijdens een raadssessie. Hierin zal dan ook gekeken worden naar de rol van belangenorganisaties zoals het GOL in dit geheel.

Bijlagen

[De Lelystadse Inclusieagenda](#)

NU.nl artikelen waarin Lelystad als positieve uitzondering wordt genoemd op het gebied van inclusiviteit

<https://www.nu.nl/binnenland/6295815/hoop-in-de-strijd-tegen-discriminatie-vertrouw-op-de-kennis-van-anderen.html>

1. Lelystad laat inwoners met een beperking zélf de inclusieagenda schrijven

Uit een rondgang van NU.nl bleek dat veel gemeenten de ongeveer twee miljoen inwoners van Nederland met een beperking slecht ondersteunen. Maar de gemeente Lelystad vormt daarop een positieve uitzondering.

"We zijn constant met elkaar in gesprek", zegt voorzitter Margriet van Oosten van belangenvereniging GOL Lelystad daarover. Haar organisatie maakt zich sterk voor mensen met een beperking. "De gemeente stimuleert bijvoorbeeld het bedrijfsleven om contact met ons op te nemen. Dat maakt het voor ons makkelijker om tips te geven over de inclusie en toegang tot faciliteiten van mensen met een beperking."

Alle 342 Nederlandse gemeenten zijn sinds 2016 verplicht om een zogenoemde inclusieagenda op te stellen voor mensen met een beperking. De helft van de gemeenten lapt die wettelijke verplichting nog steeds aan de laars.

Hoe anders gaat het dus in Lelystad. De stad met zo'n 83.000 inwoners heeft zo'n agenda al sinds 2014. De laatste editie liet het gemeentebestuur zelfs schrijven door inwoners met een beperking.

"Schakel ervaringsdeskundigen in", adviseert Van Oosten dan ook aan gemeenten die minder ver zijn. "Maar ook ondernemers en bijvoorbeeld culturele instellingen. Zo zorg je er als gemeente voor dat bedrijven en andere gebouwen toegankelijk zijn voor mensen met een beperking."

Samen met de gemeente doet GOL een pilotproject om de bewustwording bij ambtenaren over mensen met een beperking te vergroten. De grote betrokkenheid van Lelystad betaalde zich in juli al uit. De baliemedewerkers van het gemeentehuis doorstonden toen met glans een test met een mysteryguest. Ook ondernemers in het stadscentrum verdienden volgens de acteur die de proef op de som nam een pluim.

<https://www.nu.nl/binnenland/6280456/gemeenten-laten-mensen-met-een-beperking-nog-steeds-massaal-in-de-kou-staan.html>

Foto's Ervaringswandeling

